

SØR-VARANGER KOMMUNE
Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG

Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Erik Henriksen	Dato: 11.06.2026
ArkivsakID: 24/2496	
Saksordfører:	

Behandling i utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for plan, næring og samferdsel		

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038 til høring og offentlig ettersyn

---

INNSTILLINGER FRA RÅD OG UTVALG:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Utvalg for plan, næring og samferdsel vedtar å sende forslag til kommuneplanens samfunnsdel ut på høring og legge planen ut til offentlig ettersyn i medhold av plan- og bygningslovens § 11-14 første ledd, jf. § 11-2 siste ledd. Hørings- og innspillsfrist settes til 1. september og med minst seks uker fra kunngjøringsdato.

Planforslaget sendes til berørte myndigheter, organisasjoner og øvrige høringsinstanser, samt kunngjøres i samsvar med lovkrav.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta mindre redaksjonelle endringer i planforslaget før utsending til høring.

Kort sammendrag av innholdet (ingress):

Utvalg for plan, næring og samferdsel skal ta stilling til om vedlagte forslag til ny kommuneplanens samfunnsdel skal sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn med minimum høringsfrist på seks uker fra kunngjøringsdato.

Planforslaget er utarbeidet av ulike arbeidsgrupper knyttet til kommunestyrets vedtatte satsingsområder som er: "barn og unge", "næringsutvikling", "samfunnssikkerhet og

beredskap", "klima, miljø og bærekraft", "rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering" og "samferdsel". I tillegg har det vært en egen arbeidsgruppe knyttet til utarbeidelse av forslag til overordnede mål, visjoner og slagord for kommunen som samfunn.

Planprogrammet er lagt til grunn for utarbeidelse av planforslaget. I tillegg er det gitt nye føringer av planutvalget i rollen som styringsgruppe for planprosessen.

Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel inneholder ikke en handlingsdel slik loven krever, slik at forslaget som legges fram er kun den langsiktige delen av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen skal i neste fase utarbeides med utgangspunkt i vedtatt plan og samordnes med økonomiplanen.

Planforslaget finnes på følgende link: <https://apppublishframsikt-staging.azurewebsites.net/plan/sorvaranger/dcf06fea-d118-49ad-8f5c-4706cf93f821/plan-79efdc46-9862-4859-bb8d-f4e67e52330b-73240/>

Eller kan leses i vedlegget til saken.

Vurdering før saksutredning:

Sør-Varanger kommunes saksutredninger bygger på utrednings- og informasjonsplikten i kommunelovens § 4 (... skal aktivt informere om egen virksomhet), i forvaltningslovens § 17 (... skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes) og ellers de særlover som måtte gjelde den enkelte sak.

SAKSOPPLYSNINGER

Rettslig grunnlag og overordnede føringer

Alle kommuner i Norge skal ha en kommuneplan, jf. plan- og bygningslovens kapittel 11. Kommuneplanen skal inneholde en arealdel og samfunnsdel med handlingsdel. Da samfunnet stadig er i endring og ytre faktorer påvirker kommunen på kort og lang sikt, er det viktig at kommuneplanen er «levende» og i takt med utviklinga. Det er derfor ønskelig at kommuneplanen revideres i hver kommunestyreperiode.

Plan- og bygningsloven

§ 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

§ 11-3. Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Kommuneplanens samfunnsdel bør ha har følgende formål:

- Følge opp visjon og verdier i kommunens planverk.
- Være et styringsdokument med tydelige føringer for kommunale planer og tiltak.
- Angi langsiktige arealstrategier i lys av nye nasjonale, regionale og kommunale målsetninger.
- Gi grunnlag for tydelig prioritering av kommunens utfordringsbilde.

Kommuneplanens samfunnsdel har også en arealstrategi. Forslag til arealstrategi har vært ute på høring med høringsfrist 15.09.2025 og skal sluttbehandles i utvalg for plan, næring og samferdsel og i kommunestyret.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp. Handlingsdelen skal i neste fase utarbeides med grunnlag i vedtatt kommuneplanens samfunnsdel. Dette skal samordnes med økonomiplanen.

Kommunen skal også legge til nasjonale og regionale planer og føringer for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Viktige føringer er: "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027", "Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet", "FNs bærekraftsmål", "Regional planstrategi for Finnmark" og "Planstrategi for Sør-Varanger 2024-2027". Disse føringene er beskrevet i plandokumentets kapittel. 4.1.

Planprosessen som har ledet opp til samfunnsdelen

Plan- og bygningsloven § 11-12 til 11-15 angir hvordan kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides, mens § 11-4 angir hvordan senere revidering skal foregå.

Kommunestyret vedtok den 28.08.24 å starte planprosessen og sende ut forslag til planprogram ut på høring med høringsfrist 18.10.2024. Planprogrammet ble vedtatt av kommunestyret den 05.02.2025. Samtidig vedtok kommunestyret følgende satsingsområder:

1. Barn og unge
2. Næringsutvikling
3. Samfunnssikkerhet og beredskap
4. Klima, miljø og bærekraft
5. Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering
6. Samferdsel

Medvirkning

Plan- og bygningsloven stiller tydelige krav til medvirkning i planleggingen (§ 5-1), og understreker at kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv deltakelse fra grupper som ellers kan ha vanskeligheter med å bli hørt.

Som en del av medvirkningsprosessen har kommunen etablert arbeidsgrupper for hvert av satsningsområdene i kommuneplanen. Det er også laget en arbeidsgruppe som har hatt ansvar for å utarbeide forslag til nytt slagord og en ny overordnet visjon, i tråd med vedtak om at dette skulle fornyes i arbeidet med ny kommuneplan.

Arbeidsgruppene for de ulike satsningsområdene er tverrsektorielle, og består av ansatte fra ulike avdelinger og fagområder i kommunen. Dette er gjort for å sikre god forankring av planarbeidet på tvers av organisasjonen, og for at samfunnsdelen skal gjenspeile kommunens samlede innsats og prioriteringer.

Arbeidsgruppe Overordnet visjon og slagord for Sør-Varanger:

Satt sammen av deltagere fra kommunedirektørens ledergruppe, politisk representant, utvalgte aktører fra plan og administrasjon, samt Sør-Varanger utvikling. Sør-Varanger utvikling har hatt hovedrolle i innspillsfasen av arbeidet, og fikk også oppgaven om å behandle og formidle innspill ut. Arbeidsgruppa styrte digital og fysisk medvirkning i lag, og benyttet innspill til å komme med endelig forslag til visjon og slagord til kommunestyret. Dette

arbeidet ble avsluttet 10. mars i kommunestyret, ved vedtak av ny visjon, og fjerning av slagord for kommunen.

Arbeidsgruppe Barn og unge:

Satt sammen av aktører fra plan og utvikling, kommunepsykolog, barnehagefaglig rådgiver, skolefaglig rådgiver, kultursektor og leder oppvekst. Oppgaven til arbeidsgruppa var å se gjennom eksisterende planverk, data og kunnskap, for å kunne lande på ett forslag til hovedmål, delmål og strategier. Når disse var funnet, var oppgaven å dra ut å snakke med barn og unge i kommunen. Det ble kjørt medvirkningsopplegg i skoler, ungdomsråd og på nett for å få ett presist innblikk i hva det er barn og unge i kommunen trenger, mangler og ønsker. På bakgrunn av arbeidsgruppas forslag til mål og strategier, satt opp mot innspill fra barn og unge, er arbeidsgruppa fornøyd med forslag som legges fram.

Arbeidsgruppe Næringsutvikling:

Satt sammen av aktører fra plan og utvikling, administrasjon, næringsforeningen, Sør-Varanger utvikling og Kirkenes Havn. Oppgaven til arbeidsgruppa var å se gjennom eksisterende planverk, data og kunnskap, for å kunne lande på ett forslag til hovedmål, delmål og strategier. Når dette var gjort, ble det invitert inn til stormøter med næringslivet, slik at målene og strategiene som arbeidsgruppa hadde lagt fram traff næringslivets forventninger og ønsker til den videre utviklingen av næringslivet i kommunen. På bakgrunn av arbeidet og medvirkningen som er gjort, er arbeidsgruppa fornøyd med forslaget som legges frem i planen.

Arbeidsgruppe Samfunnssikkerhet og beredskap:

Satt sammen av aktører fra plan og utvikling, beredskapssjef, kontorsjef, kommunepsykolog og kommuneoverlege. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er i all hovedsak en administrativ oppgave, som utføres sammen med kommunens overordnede beredskapsråd. Utarbeidelsen av mål og strategier i dette satsningsområdet er derfor gjort administrativt, og la ikke opp til noen åpen medvirkning. Arbeidsgruppa er fornøyd med forslag som legges frem i planen.

Arbeidsgruppe Klima, miljø og bærekraft:

Satt sammen av aktører i hovedsak fra plan og utvikling, fra de ulike faggruppene der, samt fra teknisk avdeling. Her var oppgaven til arbeidsgruppa å koble mål og strategier i kommuneplanen opp mot andre relevante planer, samt opp mot nasjonale og regionale mål og forventninger. Medvirkning ble gjort ved invitasjon som sendt til relevante aktører samt andre interesserte, og innspill fra møtet har blitt tatt med i forslaget som legges frem i planen.

Arbeidsgruppe Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering

Satt sammen av aktørene som jobbet med kommunens arbeidsgiverstrategi og plan for rekruttere og beholde, samt aktører fra plan og utvikling, boligkontoret, administrasjonsrådgiver og Sør-Varanger utvikling. Her var oppgaven til arbeidsgruppa å koble opp de kommunale planene over til samfunnsplan, slik at de mål og strategier skal kunne fungere utenfor kommunen som organisasjon. Arbeidsgruppa hadde også som oppgave å koble opp dette med arbeidet innenfor forsvarskommune-prosjektet, da disse prosjektene går inn på mye av det samme. Medvirkning på dette satsningsområdet skjedde i forbindelse med forsvarskommuneprosjektet, samt en god del sekundærmedvirkning i form av dokumentanalyser av tidligere undersøkelser. Det er også gjennomført dialog med Sydvaranger og Kirkenes næringsforening. Da innspill i dette satsningsområdet både er kvalitativt, men også har kvantitativ data, er arbeidsgruppa fornøyd med forslag som legges frem.

Arbeidsgruppe Samferdsel:

Satt sammen av aktører fra plan og utvikling, teknisk avdeling, administrasjonsrådgiver og beredskapssjef. Oppgaven til arbeidsgruppa var å se gjennom eksisterende planverk, data og kunnskap, for å kunne lande på ett forslag til hovedmål, delmål og strategier. Det ble invitert inn til ett medvirkningsmøte om samferdsel, der relevante aktører kom og ga innspill til mål og strategier, som er tatt med inn i forslag som legges frem. Det legges også opp til god dialog med fylkeskommunen under utarbeidelse av regional transportplan, der mål og strategier som fremkommer i planen vil være en stor del av Sør-Varangers innspill til RTP.

Hovedinnhold og forslag til samfunnsdel

Overordnet visjon

Kort visjon:

Møteplassen i nord – der mennesker, muligheter og ideer finner rom.

Utfyllende visjon:

Sør-Varanger skal bli møteplassen i nord – et sted der mennesker møtes på tvers av kultur, næring og grenser. Vi ønsker å skape et samfunn som gir trygghet og tilhørighet, og som samtidig åpner rom for vekst, samarbeid og nye ideer. Vi tar vare på naturen og historien vår, samtidig som vi ser framover og utvikler samfunnet med gode ambisjoner. Som regionssenter henter vi styrke i mangfold, fellesskap og gode møteplasser – og i vår unike plass i nord.

Hovedmålene til hvert av satsingsområdene:

Barn og unge

- Barn og unge er framtida i Sør-Varanger. Vi vil skape et samfunn der alle barn og unge får vokse opp trygt, utvikle seg, lære og trives. Uansett hvem de er eller hvor de bor.

Næringsutvikling

- Innen 2038 skal Sør-Varanger ha et mer konkurransedyktig og mangfoldig næringsliv, økt lønnsomhet og vekst i nye og etablerte næringer. Som en arktisk grensekommune, skal vi være en viktig møteplass for næringslivet i nord.

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Sør-Varanger kommune skal være et trygt og robust samfunn.

Klima, miljø og bærekraft

- Sør-Varanger kommune skal forvalte natur, arealer og ressurser på en måte som sikrer økologisk bærekraft, levedyktige lokalsamfunn og reell medvirkning for dagens og framtidige innbyggere. Kommunen skal ta kunnskapsbaserte og langsiktige valg som tar høyde for klimaendringer, naturgrunnlag, samiske rettigheter og lokal verdiskaping, og gå foran som et tydelig forbilde gjennom egen drift og myndighetsutøvelse.

Rekruttere og beholde, kompetanseheving og stabilisering

- Sør-Varanger skal være en attraktiv og inkluderende kommune som utvikler, beholder og tiltrekker kompetanse, både i offentlig og privat sektor, gjennom varig tilknytning til arbeid, bosted og lokalsamfunn.

Samferdsel

- Sør-Varanger skal ha et trygt, robust og bærekraftig transportsystem som gir gode reise- og transportmuligheter for innbyggere og næringsliv, sikrer trygge skoleveier og opprettholder forbindelser til nasjonale og internasjonale knutepunkt – også når beredskapssituasjoner oppstår.

- Eventuelle arealstrategier som inngår i samfunnsdelen (f.eks. prinsipper for tettstedsutvikling, senterstruktur, lokalisering av større utbyggingsområder, hensyn til reindriftsområder og viktige natur- og kulturmiljøer).
- Sammenheng til andre planer: hvordan samfunnsdelen skal følges opp i kommuneplanens arealdel, økonomiplan/handlingsdel og sektorplaner.

VURDERING

- **Faglig helhetsvurdering:**
  - Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel gir en helhetlig og god strategisk retning som det overordnede styringsdokumentet for Sør-Varanger kommune.
  - Planen framstår med klare prioriteringer og strategiske retninger innenfor de vedtatte satsningsområdene, og gir et godt grunnlag for videre oppfølging i økonomiplan/handlingsdel og i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
  - Det vurderes at planen er tilstrekkelig konkret til å være styringsrelevant, samtidig som den gir nødvendig handlingsrom for framtidige prioriteringer.
- **Forholdet til overordnede føringer:**
  - Kommunens forslag til satsningsområder treffer godt opp mot nasjonale forventninger, statlige planretningslinjer, regional plan for areal og transport, klima, reindrift mm.
  - Planforslaget vurderes å være godt forankret i overordnede nasjonale og regionale føringer, herunder:
    - Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
    - Statlige planretningslinjer
    - Regionale planer for areal og transport
  - Kommunens satsningsområder samsvarer i stor grad med disse føringene, og mål og strategier reflekterer nasjonale og regionale prioriteringer på en god måte.
- **Konsekvenser og avklaringer - sentrale tema i KPS:**
  - Demografi og bosettingsmønster er tydelig beskrevet, både i statusbilde over kommunen, men også gjennom satsningsområdene.
  - Næringsutvikling har en tydelig retning, og er forankret med næringslivet i kommunen
  - Samiske interesser og reindrift har vært en del av medvirkningopplegget i utarbeidelsen av kommuneplanen, og er også en sentral høringsinstans.
  - Klima, naturmangfold og miljø er beskrevet godt i kunnskapsgrunnlaget, har klare retningslinjer og forventninger, og er også dekket gjennom ett eget satsningsområde.
  - Beredskap og samfunnssikkerhet er godt og bredt forankret i planen både som eget satsningsområde, men også som strategisk retning i de andre satsningsområdene.
- Er det noen behov for ytterligere utredninger før endelig vedtak, som bør beskrives eksplisitt slik at planutvalget vet hva som må komme før 2. gangs behandling.

Vurdering av medvirkning og konsultasjon

- Medvirkningsopplegg er tydelig beskrevet gjennom medvirkningsrapport som er vedlegg til kommuneplanens samfunnsdel.
- Det ble lagt opp til bred involvering av innbyggere, næringsliv, organisasjoner og offentlige aktører.

- Opplegget vurderes å oppfylle kravene i plan- og bygningsloven § 5-1 om medvirkning. Der samiske interesser berøres, er konsultasjonsplikten etter sameloven og ILO-konvensjon nr. 169 lagt til grunn, blant annet gjennom dialog med reindriftsnæringen og relevante samiske aktører.
- Alle relevante høringsinstanser vil få planen til høring, og planen vil også legges ut i avis og offentlig på kommunens kanaler.
- Innspill fra medvirkningsprosessen vil bli systematisert i en innspillsmatrise, som vil følge saken ved sluttbehandling.

Forholdet til barn- og unge

Barn og unges interesser er ivaretatt gjennom medvirkning og som et eget fokusområde i planen.

Ungdomsråd og relevante aktører er involvert i prosessen, og det legges opp til videre involvering i høringsperioden.

Planen inneholder mål og strategier som bidrar til gode oppvekstvilkår, inkludering og medvirkning for barn og unge.

Videre prosess og tidsplan

1. Kommuneplanen legges ut på høring frem til 1. september, i tråd med plan- og bygningslovens § 11-14 første ledd, jf. § 11-2 siste ledd.
2. Planen sendes til alle relevante høringsinstanser, samt legges ut offentlig i avis og på kommunens kanaler.
3. Etter endt høring 1. september, vil alle innspill og merknader bearbeides administrativt, og vil deretter sendes til andregangsbehandling i utvalg, formannskap og kommunestyret. Det siktes på at dette vil være klart til oktobermøtene.

Administrativ anbefaling og vedtaksforslag

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 legges ut til høring og offentlig ettersyn.

Planforslaget vurderes å være i samsvar med overordnede føringer, tilstrekkelig utredet og godt forankret, og gir et godt grunnlag for videre politisk behandling og utvikling av kommunen.

Forslag til alternativ løsning, dersom dette er vurdert:

Utvalg for plan, næring og samferdsel vedtar å sende forslag til kommuneplanens samfunnsdel tilbake til administrasjonen med følgende føringer for videre planarbeid:

.....

kommunedirektør

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -